

je pičil. Fantek je hitro po piku začel bruhati ter omedlevati in so ga spravili v nezavestnem stanju k zdravniku v Cerknico. Zdravnik ga je hitro cepil proti kačjemu piku in ga je odpravil v bolnišnico, kjer so mu oteili življenje. Fantek se ima zahvaliti za življenje domačim, ki so se zavedali resnosti položaja in so poiskali hitro zdravniško pomoč.

Razne požarne nesreče. Na Pekerski cesti 8 pri Mariboru je zgorelo v noči radi podtaknjene ognja posestniku Oniču gospodarsko poslopje. Gasilci iz Studencev so preprečili, da ni zavzela požarna nesreča večji obseg. — V Drašencih na Dravskem polju se je pojavil rdeči petelin na gospodarskem poslopju posestnika N. Osenjaka in je preletel tudi na sosedno poslopje posestnika Kirbiša. Skupna škoda znaša 20.000 Din. — V Apačah pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je povzročil ogenj posestniku Mariču 30.000 Din škode. — V Regerči vasi na Dolenjskem je pogorela hiša železničarja Bruneka. Ogenj je presenetil družino sredi noči in si je komaj rešila skozi okno golo življenje v spodnjih oblekah. S hišo vred je pogorelo vse, kar je bilo v njej. — Strela je udarila v hišo konjača v Brezulah pri Račah in jo je vpepelila do tal. — Na Janževem vrhu v Dravski dolini je požgal sin posestnice Amalije Kaiser na kup zložene lesne odpadke. Ogenj je zaneslo na žago, ki je do tal pogorela in ima lastnica 25.000 Din škode. — Na ljubljanskem Barju je dne 25. maja krog 11 v noči izbruhnil podtaknjen ogenj v kozolcu dvojniku, ki je last Jožeta Tonija s Hauptmance 38. V kozolcu naložena krma je zgorela, preden so pribreželi gasilci, ki so preprečili, da se kozolec ni sesul. Škoda znaša 10.000 Din. — Med nevihto je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Alojzija Praunsbergerja v Brezulah pri Račah in ga je užgala. Škoda znaša 40.000 Din. —

Ali si že obnovil naročnino?

Jezik, ki izumira
Čliski listi so naslovili pred kratkim poziv na oblasti in znanstvenike, da bi v zadnjem trenutku rešili jezik patagonskih domačinov popolnega izumretja. — Patagonija je najbolj južni konec Južne Amerike, ki ga je odkril leta 1519 Magalhães. Le malo belokožcev živi tam. Prebivalstvo sestoji povečini iz prvotnih domačinov, ki se preživljajo z živinorejo. Umrljivo bi bilo, če bi njih jezik izumiral zato, ker bi bil pretežak. Resnica pa je nasprotna. Ta jezik je menda najpreprostejši na svetu in obsega vsega skupaj kakšnih sto izrazov, ki se tvorijo zelo enostavno. Baš zavolje svojega revnega besednega zaklada pa menda

Razne novice.

PONOVNA PODRAŽITEV OEN PAPIRJU IN KARTONU

Dne 20. maja 1937 so se ponovno zvišale cene papirju in kartonu za 10% od dosežanih cen. To je že četrto zvišanje v kratki dobi od januarja pa do danes in znašajo ta štiri zvišanja cen skupaj 26%. Poleg tega je uvedena od 1. aprila 1937 skupna banovinska trošarina 15 par na vsak kilogram papirja, kar je posebno občutljivo pri težjih papirjih in kartonih. To ponovno, naglo zvišanje cen je nastalo vsled ponovne podražitve sirovin, posebno celuloze, za izdelavo papirja in kartonov, na kar smo že svoječasno opozorili v časopisu.

Ko sporočamo javnosti to zvišanje cen papirju, moramo obenem poudariti in opozoriti, da so vsled tega tudi tiskarska podjetja prisiljena zvišati cene vsem tiskarskim izdelkom za razlike v ceni papirja.

Povišanje cen papirja je splošen, svetoven pojav in ni pričakovati, da bi se razmere v doglednem času izboljšale. Tiskarska podjetja so vsled tega prisiljena dajati samo neobvezne ponudbe, ki se v slučaju ponovne podražitve papirja razmerno zvišajo. Društvo tiskarjarjev v Sloveniji.

»Kmetški list« v službi krivoverstva. V službi resnice ta list nikdar ni bil. Saj je že po svojem nazivu lažnjiv. Ni namreč kmetški, marveč gosposki, služeč tisti laži-svobodomiselnosti gospodi, ki hoče po hrbtu slovenskega kmeta splezati kvišku. Še manj kot kmetški, služi katoliški misli. Proti njej je vprav sovražno razpoložen. To kaže med drugim s svojim zavzemanjem za tako zvano starokatoliško cerkev. Ta cerkev je namreč prav tako malo katoliška, kakor je on kmetški. Nastala je namreč nekako pred 60 leti med Nemci, ki so odrekli papežu pokorščino. To krivoversko cerkev »Kmetški list« podpira s prijaznim poročanjem o njej. Tako med drugim v zadnji številki (26. maja

1937) piše: »Starokatoliška cerkev želi vrniti ljudem duševni mir.« Ali more odpad od katoliške Cerkve v krivoverstvo dati človeku mir? Laž, zmota in zabloda ne more človeka nikdar v resnici umiriti. Kvečjemu mu za nekaj časa uspava vest, s tem pa samo razširi in poglobi brezdnost, v katero človek leze in iz katerega ni več rešitve. In s takšno krivo vero, kot ljulko zasejano od nemških laži-svobodomislicev in odpadlih duhovnikov, hoče »Kmetški list« slovenskega kmeta duševno osrečiti?!

14.000.000 Din za javna dela v Sloveniji. Letošnje leto bo izdala naša banovina 14 milijonov dinarjev iz svojih sredstev za javna dela. Banovinski fond za javna dela znaša za letošnja javna dela deset milijonov Din. Od te vsote odpade na ceste 5.300.000 Din, za vodna dela 2.400.000, za uravnava hudournikov 1.400.000 Din in za merjenja ter napravo načrtov 900 tisoč dinarjev. Iz bednostnega sklada je letos na razpolago 3.580.000 Din. Od vsote bo šla polovica za popravilo občinskih cest, četrtnina za vodna dela, precej za hudournike in 300.000 Din za izboljšanje travnikov.

Proračun okrajnega cestnega odbora v Mariboru je ministrstvo in banska uprava odobrila. Žal so letos zopet zmanjšali postavko za gramozanje cest za 20%. Lani je znašalo zmanjšanje na gramozu okoli 15%. To vedno prikrajšavanje postavke za gramoz ima žal že svoje zle posledice. Niti jesenskega, niti spomladanskega gramoz se ne more dati dovolj na ceste in zato iste propadajo. Prejšnje najlepše okrajne ceste, n. pr. proti Sv. Lenartu, proti dupleškemu mostu, proti Svečini, proti Rušam itd. postajajo jamaste. Ni dobro, da se daje količina gramoz na vse ceste v banovini po nekem ključu. V naših industrijskih in prometnih krajih se ceste mnogo bolj rabijo, kakor pa kje v hribovitih okrajih. Žal pa se meri količina gramoz po enem skupnem merilu. Iz proračuna je izpadla tudi važna nova cesta Sv. Lenart—Sv. Benedikt in znižan

Grofov jagar.

Povest iz domačih hribov.

21

»Mmmm, Marjeta!« je zabrundal mežnar in ustavil zgovorno ženo.

»Ljuba teta, saj ne pojdem za na večno, le za nekaj časa, morda le za prav kratek čas,« je dejala dekle. »Morda me še hoteli ne bodo; poskusila bi pa le rada. Če mi bo treba, imam pa tam tudi dobre znanke, ki me ne bodo kar tako pustili: strica Gašparja in teto Barbo.«

»Uh, Barba ni za nič, Barba je tako utisnjena; tej je sami kdo potreben, da ji pred noge postilja,« se je vsmejala mežnarica.

»Marjeta!« je zdaj planil Gašpar pokonci; »to pa ne, da bi ti tako obirala mojo spoštovano in ljubljeno žensko polovico! Kurje oči ima vsak človek; potlej pa ni treba s coklami po njih hoditi, ampak jih je treba lepo rahlo namazati pa obezati.«

»Čenče — same čenče!« je dejal mežnar nevoljno. Potem se je resnobno obrnil k nečakinji:

»Ti torej hočeš poskusiti, Veronika? Ali nikar ne misli, da je tako lahko! Bo treba mnogo potrpljenja in dobre volje.«

»Pa korajže tudi,« je pristavil Gašpar. »Vse to ima Veronika, in mlada je tudi in pridna in lepa. To kaj velja pri Cenci.«

Ne da bi se kaj zmenil za Gašparja, je mežnar nadaljeval:

»Nekaj si zapomni, Veronika! Če se lotiš, moraš tudi vzdržati. Zbežati mi ne smeš.«

»Ujec, tega bi me bilo sram. Slab je vojak, ki puško v koruzo vrže in zbeži.«

»In predvsem na to glej, da spraviš Cenco k spovedi!«

»Zaradi tega tudi največ grem. Rešiti hočem ubogo ženo — pa jo bom!«

»Počasi pa potrpežljivo!« se je vtaknil Gašpar v besedo.

»To že vem, da ji ne smem kar tako v nos treščiti... Zdaj pa, ujec, povejte mi, ali vam je prav, da prevzamem?«

»Da! Pojdi v božjem imenu! Bog ti pomagaj in angeli naj te varujejo!«

Tedaj je zavpila mežnarica:

»Aleš, očuh si, pravi očuh! Ali nisi vzel otroka za svojega? Ali nisi obečal, da boš skrbel zanjo za dušo in za telo? Zdaj pa jo goniš v nesrečo. Ali se ti nič ne smili? Nikoli je ne bova več videla. Na stare dni bova sama in zapuščena.«

Veronika je naglo stopila k njej, jo prijala za roko in ji rekla krotko in ljubo:

»Teta, rada vas imam. Pa zdaj morate tudi vi pritrditi in mi dati, da storim dobro in pomagam ubogi bolnici. Saj spet pridem, morda prav kmalu; ne en dan vaju ne bom pozabila, vas in ujca, in

Za sv. birmo —

molitvenike in rožnivece v knjigarni Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in v Ptuju. —

Kupujte katoliške molitvenike v katoliških knjigarnah.

je kredit za preložitve ceste v Dravski dolini.

Delo na državni cesti državna meja—Št. Ilj—Maribor lepo napreduje. S prvimi deli je tvrdka Nassimbene že prišla do bližine železniške postaje Cirknica. Noč in dan vozijo kamen iz državnega kamnoloma v Reki pri Hočah. Vožnje oskrbuje tvrdka Lininger iz Maribora, a drobljenje kamna je prevzela tvrdka Šešker iz Sv. Jurija.

Neznan utopljenec. Nasproti Loki pri Zidanem mostu pri Čotovi krčmi so potegnili iz Save delavci, zaposleni z lovljenjem premoga, neznanega utopljenca. Prepeljali so ga v mrtvašnico v Radeče. Utopljenec je star kakih 40 let. Na desni roki ima tetoviran rudarski znak, nad njim žensko glavo, na levi pa črke BAB. Razven okroglega ogledalca niso našli pri njem ničesar, kar bi kazalo na njegovo osebnost.

Važno za posetnike Ljubljanskega velesejma! Ako si pri postajni blagajni nabavite za ceno 2 Din rumeno železniško izkaznico ter celo vozno karto in potem pri prihodu na velesejem pokažete rumeno izkaznico potrditi, se z isto vozno karto lahko zastoj vrnete domov. Ta vozna olajšava bo v veljavi: za potovanje v Ljubljano od 31. maja do 14. junija, za povratek od 5. do 19. junija vključno. Na parobrodih jugoslovanskih parobrodarskih družb velja popust sestojel v tem, da se s karto nižjega razreda lahko peljete v višjem razredu: za potovanje v Ljubljano od 20. maja do 14. junija, na povratku od 5. do 20. junija.

Kadar žena potuje... Neka gospodinja, ki je morala na svojem potovanju prenočiti v malem hotelu podeželskega mesta, pride zjutraj na zajtrk ter omeni lastniku hotela: »Škoda, da kvartirite vaše perilo s slabim milom.« Gostilničar jo začudeno pogleda, gospa pa nadaljuje: »To se takoj občuti po vonju prevleke za blazine, rjuh in sploh vsega perila. Pa tudi brez ozira na ta

neprijetni duh: s slabim milom si boste popolnoma pokvarili svoje perilo. Za pranje bi morali uporabljati samo dobro jedrnat milo, kakor je pristno Schichtovo milo Jelen! Tedaj bo perilo lepo in trpežno in bo imelo prijeten, zdrav vonj! Za namakanje perila ne pozabite žensko hvalo.«

Obžalovanja vredni slučaj.

Nezaslišano bogoskrunstvo in vlom v cerkev. V noči na 29. maj je bilo v Št. Petru pri Mariboru od neznancev vlomljeno v tamošnjo župno cerkev. Vlomilci so se najbrž zvečer pustili zakleniti v cerkev. Vlom je bil izvršen v tabernakelj, iz katerega so vzeli dva medeninasta in s srebrom prevlečena keliha in iz iste snovi posode za sv. olje. Pod glavnim oltarjem so razbili relikvijar sv. Faustina, kjer so iskali zaman dragocenosti. Ciborij in monštranco so pustili. Pač pa so pojedli iz ciborija 180 posvečenih hostij, v kelihe so si nalivali mašno vino in pili. Denarna škoda znaša 4500 Din. Komisija je mnenja, da sta bila na delu dva lopovska brezbožneža, za katerima se vršijo z vneto poizvedbo.

Hitro v rokah pravice. V noči je bilo vlomljeno v Mariboru v Vetrinjski ulici v skladišče starinarja Pukla. Vlomilec je odnesel raznih predmetov za 2000 Din, a se ni dolgo veselil posesti ukradenega blaga. Policija je naglo ugotovila, da je umoril 22 letni Franc Danko, ki je moral v zapor.

Že zopet goljuf na delu. Že parkrat smo poročali, kako so podeželski ljudje naselili raznim sleparjem, ki se izdajajo za odposlance državne oblasti in na ta način izsiljujejo od obubožanih kmetov zadnje pare. K posestnici Julijani Mlaker v Razvanju pri Mariboru se je priklatil zadnje dni kakih 30 let star goljuf, ki je trdil, da je davčni uradnik in išče ponarejene kovanice. Na zahtevo je preplašena Mlakerjeva lopovu pokazala vso svojo denarno gotovino v znesku 450 Din. Goljuf je ženski pokazani denar zaplenil s pripombo,

naj pride ponj naslednji dan k mariborski carinarnici. Posestnica je šele drugi dan spoznala, da je naselila drznemu sleparju.

Dolgo časa iskan ponarejevalec prijet. Lani na jesen so odkrili v Radvanju pri Mariboru ponarejevalnico za stotake in jurje. Glavni krivec in mojster, že predkaznovani Franc Rupnik je tedaj pobegnil v smeri proti Karlovcu in se je doselej spretno izmikal oblasti. Rupnika so te dni izsledili orožniki v Sp. Novi vasi pri Slovenski Bistrici in je bil izročen okrožnemu sodišču v Mariboru. Rupnik je že star blizu 70 let in je bil tovariš znanega, pred desetimi leti v mariborski kaznilnici na jetiki umrlega ponarejevalca Jurija Počonika.

V enem pretepu štirje ranjeni. V nekem vinotoču v Jurševcih pri Sv. Urbanu pri Ptujju je došlo zadnje dni do prepira in pretepa, v katerem je hotel razmiri vročkrvneže 56 letni Franc Kolarič. Pri pomirjevanju mu je nekdo tako razparal trebuh, da so mu izstopila čreva. 38 letni Malek je odnesel iz poboja poškodbe na glavi in na obeh rokah, 26 letni Kolarič je dobil zabodljaj v desnico in 56 letni Kolarič je obležal nezavesten. Omenjeni ranjenci so se zatekli po zdravniško pomoč v ptujsko bolnišnico.

Obstrel iz zasede. Na Polensaku je zadel iz zasede oddani strel 22 letnega posestniškega sina Franca Florjanciča na povratu proti domu v levo roko. Orožniki so pod sumom krivde prišli hlapca F. Č.

Skočil v ribnik in utonil. Pri čevljarskem mojstru Vidoviču v Ptujju se je učil 17 letni Simon Murko, sin posestnika iz Placerja. Malo pred oprostitvijo je fant zginil, ker je zgubil stotak. Fant se je iz bojazni potikal okrog. Dne 29. maja na večer je pričakal svoje dekle in jo je spremljal do švabovega ribnika. Deklina mu je prigovarjala, naj se vrne k staremu ali k mojstru. Fant se je radi opominov razburil in je v prepiru deklino štirikrat zabodel. Zabodel je še sebe, skočil v ribnik in utonil. Hudo ranjeno dekle so spravili v ptujsko bolnišnico.

nikoli vaju ne bom zapustila. Hudo mi gotovo ne bo; vama bom tudi kolikorkrat bo mogoče poslala pošto, da bosta vedela, da mi je dobro.«

»Da, dobro ji mora biti, za to bom jaz skrbel,« je zakrehal Gašpar. »Vsak dan bom šel gledat nanjo, da bom videl, če je vse prav; varoval jo bom kakor svoje oči, kakor kako židano streho, da. In spet se bo vrnila — čez osem dni ali čez osem tednov ali vsaj čez osem let, hehehe!«

»Gašpar, ti si brez srca!« je zacvilila mežnarica.

»Hehe! Malo norcev bom vendar smel imeti, Marjeta!... Če bi se Cenca tudi z vsemi štirimi držala tega sveta, dalj ko nekaj tednov ne more biti. Potem vama pripeljem Veroniko spet nazaj in še las ji ne bo manjkal, če si ga pri česanju ne bo izdrla; in še bolj brumna in bodra bo in še mlajša in še lepša, kakor je zdaj. Da.«

Mežnarica se je cmerila.

»Marjeta, ne bodi neumna!« je zagodrnjal mežnar. »Svojemu bližnjemu moramo pomagati, kadar je v stiski; le tedaj smemo tudi sami upati, da nam bo Bog pomagal. Božje pomoči pa smo zmerom potrebni.«

»V stiski človek spozna prijatelje,« se je zopet oglasil Gašpar. »Pa takega ne kmalu, kakor je Aleš. In Veronika!... Pa povej, Veronika, kdaj pojdeva!«

»Čimprej! — Jutri, če je uju prav,« je odgovorilo dekle.

»Živio, jutri pojdeva, koj po maši! Kako se bo moja Barburika razveselila! Veronika, tak kamen si nam odvalila od srca, večjega, kakor je šmarsko skalovje. Toda nič se ne boj! Gledali bomo nate, ko da si naš otrok.«

Ne da bi čakal na kako Aleševo ali Marjetino besedo, jo je močic urezal in zapel:

»Kdor v zavet mojo pribeži,
se mu nič hud'ga bati ni:
pod streho vsak'ga vzamem rad,
naj star je ded al' dekleč mlad.«

Tu lahko je brez vseh skrbi,
v dežju, soncu poje si:
ker ni ga kraja varnejš'ga,
ko je ta streha Gašparjeva.«

Močic je izpil vino in poveznil kozarec na mizo:

»Tako, zdaj pa je dovolj!« je dejal. »Zdaj bomo pa še malo pokramljali. Tako mi je lahko pri srcu, da bi kar poskočil.«

Mežnar pa je pokleknil za mizo, se naslonil na klop in rekel s svojim globokim glasom:

»Zdaj bomo rožni venec molili, potem pa gremo spat. Zjutraj bo treba zgodaj vstati.«

Koj nato so že doneli enakomerni glasovi štirih molilcev. Čuti pa je bilo najbolj mežnarjev bas in

izumira. Domačini vsakako rajši občujejo po špansko med seboj.

Zakon proti živalskitem filmom

Angleški konservativni poslanec sir Robert Gower je spodnji zbornici predložil zakonski načrt, po katerem naj bi se prepovedalo predvajanje filmov, v katerih se prikazuje kakršnokoli mučenje živali. Pri tem je vseeno, da li se je zlo zgodilo na naraven ali umeten način. Na isti način bi se naj prepovedali filmi, ki kažejo trpljenje ali brenjenje živali.

Brezlični kašipoti za letala

V bližnjem času nameravajo v Afriki po-

Beg iz življenja. Dne 28. maja jutraj je našel pri nabiranju gob v gozdu obešenega oskrbnik vinogradov na Preseki kočarja Ivana Ščavničarja iz Nunske grabe pri Ljutomeru.

Dva poškodovanca se zatekla v celjsko bolnišnico. Ignac Podhraški iz Brezne gore pri Humu ob Sotli je napadel 36 letnega kamnoseka Štefana Novaka iz Malega Tabora pri Humu in mu je zasadil nož blizu srca. — Trije posestniški sinovi iz šmarske okolice so napadli 27 letnega brezposelnega pekoveškega pomočnika Lojzeta Gorjupa s Polžanske gorice pri Šmarju pri Jelšah in so mu z udarci s koli prebili lobanjo. Omenjena poškodovanca sta se zatekla po zdravniško pomoč v celjsko bolnišnico.

Smrten obračun med hlapcem in gospodarjem. Na Telovo se je zgodil na Orlih pri Ljubljani žalosten slučaj, ki je zahteval življenje 50 letnega Ignacija Pajka, posestnika na Rudniku 94. Pajk je prišel v krčmo na Orle, kjer je bil njegov hlapec Janez Rojc. Gospodar in hlapec sta se sprla, Pajk je Rojca že v krčmi napadel, na povratu se ga je lotil s polenom, a je hlapec v samooobrambi tudi zamahnil s polenom proti Pajku. Zadel je gospodarja na glavo ter mu prebil lobanjo. Pajk je koj podlegel poškodb, Rojc se je pa sam javil orožnikom.

Umor uglednega posestnika. V noči na 26. maj je bil v Čabračah, v okraju Škofja Loka, v svojem mlinu z lopato ubit Janez Šinkovec, 44 letni posestnik, mlinar in lesni trgovec. Šinkovca je našel drugi dan v mlinu mrtvega njegov sin. Zadeva je zaenkrat zagonetna.

Izpred sodišča.

ROPARSKI UMOR NA POBREŽJU PRED SODNIKI

Veliki senat mariborskega okrožnega sodišča je obravnaval 28. maja roparski umor na Pobrežju pri Mariboru, ki je bil zagrešen lani julija in kojega žrtev je postal upokojeni financer Ivan Stranjšak.

Skoro 11 mesecev je trajala preiskava, preden je bilo vse toliko ugotovljeno, da je bil žalostni slučaj zrel za obravnavo. Zanimanje občinstva za proces je bilo tako veliko, da so morali odpreti veliko porotno dvorano in še ta je bila premajhna za naval radovednežev.

Kdo so krivci?

Na zatožni klopi so se pojavili trije delomržeži, ki so zašli zgodaj na stranpota, padali vedno globlje, dokler niso zagrešili na Pobrežju roparskega umora. Gre za 24 letnega delavca Karla Stern, 29 letnega trgovskega pomočnika Ivana Koller in 30 letnega ključavničarskega pomočnika Franca Belak. Obtožena trojica je iz Maribora, oziroma s Pobrežja. Obtožnica slika krivce kot klateže, ki so tedaj prišli za delo, če drugače nikakor ni šlo. Najljubše jim je bilo, če so jih vzdrževali starši ali sorodniki. Deteljica se je kmalu spoprijateljila, ker je pač vsak hotel dobro živeti in nič delati. Ko so jim pošla slednjič vsa sredstva, so sklenili, da se bodo dokopali do denarja na račun drugih in za slučaj tudi z nasiljem.

Obtoženi so zagrešili še več zločinov, najhujši je pa umor Stranjšaka, ki jih je slednjič razkrinkal ter prignjal na zatožno klop.

Razni napadalni načrti

Iz obtožnice je razvidno, da se je lotila trojica začetkom julija 1936 več načrtov, kako bi si s silo pomagala do večje de-

Pri nekaterih boleznih žolča in jeter, žolčnih kamenih in zlatenci urejuje naravna

FRANZ - JOSEFOVA

grenčica

prebavo in pospešuje iztrebljenje črevesja. Klinične izkušnje potrjujejo, da domača pitna kura (zdravljenje) dobro učinkuje, ako popijemo

FRANZ - JOSEFOVO

vodo

zmešano z malo tople vode, zjutraj na prazen želodec.

Ogl. reg. S. br. 15483/35.

staviti 27 brežičnih postaj, ki naj bi letalom označevala pot in jim omogočala poleta tudi ponoči in v megli. Te postaje so važne posebno v zvezi z nameravnim ojačenjem zračnega poštnege prometa. Iz Anglije bi šla zračna pošta osemkrat na teden do Južne Afrike. Tudi za razvoj ostalega letalstva bodo novi brežični kašipotli imeli velik pomen.

Mačka, ki ribe lovi

V Köfiachu na nemškem Štajerskem je nekdo nedavno opazoval tole: Navadno pravimo, da kar mačka rodi, vse miši lovi. Toda mačka, katero je oni možakar opazoval, je lovila menda tudi ribe in ne samo miši. Tako je pripoveduje

Veronikin zvonki sopran; meznaričin alt je bil hri-pav, Gašparjev tenor pa precej dremoten.

Kakor je Gašpar dejal, tako je bilo: Veronika je bila njegovi bolni sestrji Cenci prav všeč. Že ko jo je zagledala, se je razveselila, da pride mlada postrežnica.

Veronika se je tudi kaj kmalu udomačila. S svojo prijaznostjo, vdanostjo in spretnostjo, s svojo lepoto in mladostno vedrostjo se je, kakor vsakomur, prikupila tudi bolni Cenci. Ni trajalo dolgo, že je bila Veronika kos razdražljivi, prepirljivi ženski.

Sicer se je Cenca zopet in zopet spozabila in, kadar jo je začelo prav hudo trgati, je jela robantiti in vpiti na vse pretege; toda čim je zagledala velike, lepe dekletove oči, kako začudeno in očitačoče vanjo strmijo, jo je postalo sram, utihnila je in se zarila s svojimi bolečinami v blazino ali v odejo.

Še ni minulo deset dni, ko se je zdelo Cenci, da brez Veronike ne more biti.

Seveda, dekle je storilo vse, kar je bolnica želela. Z rahlo pa vendar krepko roko jo je predevala, tečno in okusno ji je kuhala, vedno jo je vljudno nagovarila: »gospa«, vse je lepo čedila, ponoči je spala v bolnišnici sobi, da bi ji noben klic ne ušel, podne pa je presedela večidel pri njej, jo tolažila ali pa ji z veselim pripovedovanjem delala kratek čas. Ako je bolnica kaj nespametnega ali celo kaj škodljivega želela, je Veronika kakor za šalo menila: bolniki so

narne vsote. Vzeli so na muho razne osebe, o katerih so bili prepričani, da hranijo doma znatnejše denarne vsote. Predvsem so bili izbrani g. Gotfried Lasbacher v Koroščevi ulici, šolski nadzornik Ivan Koropec v Gosposvetski ulici in pa Ivan Stranjšak v Mejni ulici. S slednjim je bil znan Koller. Tuintam je občeval v njegovi hiši. Istotako so mu bile znane tudi hišne razmere ostalih dveh gospodov. Koller je prejel od tovarišev nalogo, da še enkrat natančno poizve vse razne prilike pri za napad določenih žrtvah in naj o njih poroča.

Obisk pri g. Lasbacherju

Stern in Belak sta se podala 7. julija v stanovanje g. Lasbacherja, kateremu sta lagala, da ju je odposlal mestni magistrat in se hočeta prepričati o stavbenem stanju njegove hiše. V postelji je ležala gospa Lasbacher, ki pa lopovoma ni posvetila posebne pozornosti. V ugodnem trenutku sta zmaknila tička z nočne omari-ce denarnico, v kateri sta pa našli veliko presenečenje na borih 150 Din.

Tolovajstvo pri Stranjšaku

Naslednjega dne, 8. julija, je ostal Koller po dogovoru doma, medtem ko se je postavil Belak na stražo pred Stranjškovo hišo. Stern je stopil v stanovanje, ker je znal, da je gospodinja zdoma in na trgu. Stern se je zapletel s starim Stranjšakom v pogovor in medtem se je prikazal tudi Belak. Oba sta pobila nič hudega slutečega financarja od zadaj z železnim predmetom na tla, sta ga še zadavila in od-vlekla truplo v kuhinjo.

Po izvršenem umoru sta odprla omaro, iz katere sta vzela šatuljo, katero sta odprla in ukradla iz nje 4800 Din in dva zlata prstana. Nato sta se lopova odstranila, ne da bi ju bil kdo opazil.

Plen sta še enkrat pregledala blizu železnice. Najbolj je bil razočaran Belak, kateri je računal z mnogo večjo gotovino. Prepustil je denar tovarišu s pripombo, naj zamolči njegovo ime, če bi prišla zadeva na dan.

kakor otroci, veseli naj bodo, če jim vse ne ustrežemo.

O spovedi Veronika ni črhnila niti besede ne. Zato pa je, kakor da drugače biti ne more, vsako jutro in vsak večer Cenci na glas molila, na kratko sicer, pa tem bolj goreče. Včasih ji je s svojim ljubkim glasom zapela potihoma tudi kako pobožno pesem — in to, tako je bilo videti, je bilo bolnici prav po volji.

Nekoč je poklicala Cenca Veroniko in ji rekla prosee:

»Veronika, zmeraj moraš ostati pri meni. Ne smeš od mene, dokler ne umrem. — Pa nikar se ne boj, še dolgo ne bom umrla.«

»Ostala bom, dokler me boste hoteli,« je odgovorilo dekle. »Rada sem pri vas, gospa.«

Bolnica kar verjeti ni mogla tem besedam. Vsa vzradoščena je gledala na mladenko, potem pa je rekla:

»Veronika, ti mi ne smeš več rekati: gospa. Reci mi: Cenca!«

»Dobro!« je odvrnilo dekle na svoj priljudni način. »Pa vam bom rekla: mati Cenca.«

»Veronika, Veronika, tipač zmerom pravo zadeneš!« je vzkliknila žena in si ni mogla kaj: solze so ji stopile v oči.

Nekaj časa je bilo tiho, potem je spet rekla:

»Enega edinega človeka imam na svetu, ki me ima res rad.«

Zatara je polskal Štern Kollerja, katerega je poročal o umoru in mu je odšel del denarja. Koller se je podal z denarjem domov, pa se je kmalu vrnil z materjo, katera je dobila od Šterna par stotakov in jih je skrila na vrtu. Istotako je odpadlo nekaj denarja na Šternovo mater.

Po zločinu in do obravnave

Po mirni razdelitvi plena sta se odpeljala Štern in Koller z avtomobilom v Celje in Zagreb, kjer sta zapravila oropani denar. Čez par dni sta se vrnila skrivaj v Maribor, kjer sta obiskala starše. Preiskrbeli sta se z novimi sredstvi ter sta jo srečno pobrisala po bolj skrivnih stezah v Avstrijo. Lansko jesen je lopova aretirala avstrijska oblast in ju je izročila naši. Tekom zasliševanja se je naenkrat pojavilo ime Belak, katerega so pozneje razkrinkali kot drugega morilca, medtem ko so prvotno domnevali, da je zagrešil roparski umor v Mejni ulici Koller skupno s Šternom.

Obtoženi so le deloma priznali krivdo. Sodba

Ivan Koller je bil obsojen na 20 let robi, Karl Štern in Franc Belak pa na do smrtne ječo.

Radi dvojnega roparskega umora obsojen na do smrtne ječo. Okrožno sodišče v Novem mestu je obravnavalo zadnje dni divjaški dvojni roparski umor, katerega je zakrivil Stanko Brodarič, 25 letni posestnikov sin iz Rosalnice v občini Metlika-okolica. Državni pravdnik je Brodariča obtožil, ker je 18. februarja 1937 v Čurilih po zrelem preudarku in iz koristiljublja umoril 83 letno Baro Kočevar in njeno 58 letno hčer Marijo Vraničar. Zločinec je posekal obe ženi s sekuro in je po njuni hiši vse premetel. Tolovaj je iskal denar, ker je bila Vraničarjeva dalje časa v Ameriki in so ljudje govorili, da je prinesla s seboj precej dolarjev. Po daljšem posvetovanju senata je bil Brodarič obsojen na do smrtne ječo. Obtoženelec je vložil proti obsodbi priziv.

Videla je Veronikin radovedni pogled, pa ni odgovorila ničesar, le z glavo je zmajala in nadeljevala:

»Solze pa za menoj nihče ne bo potočil, ko me ne bo več.«

Tedaj je dejala dekle s svojim ljubim glasom:

»Če me boste radi imeli, mati Cenca, vas bom jaz tudi rada imela in Bog ve, če ne bom potočila mnogo, mnogo solz za vami.«

»Veronika, o, ti si dobra!« je zaihtela Cenca.

Nekoliko je pomolčala, potem je znova začela:

»Čudno je, da mi vsi nimamo otrok; jaz jih nimam; Gašpar, moj brat, jih nima; tvoj ujec jih nima; ti pa staršev nimaš. O, ko bi imela le enega otroka, tako dekle, kakor si ti, o, tedaj bi bilo vse drugače!«

»Kaj pa bi bilo drugače, mati?« je pobarala Veronika.

»Veronika, ti si še mlada. Ko pa človek šestdeset let in še več to zemljo tlači, tedaj doživi marsikaj hudega in marsikak težek kamen mu obleži na srcu.«

»Mati, tak kamen si je treba kar odvaliti,« je menilo dekle nedolžno. »Če ga pa odvaliti ni mogoče, je treba poskrbeti, da ga pomagajo človeku prijatelji nositi.«

»Meni ne pomore nihče. Nimam ne enega prijatelja.«

Slovenska Krajina.

Sobota. Tukajšnji Sokol ima 6. junija javni telovadni nastop. Moral je biti pri sestavi sporeda res »strokovnjak«, kateremu se je posrečilo vse tako razporediti, da članstvo ja ne bo moglo priti k službi božji. Pa se temu ne čudimo, samo drugič se gospodje ne razburjajte, če vam bo kdo očital, da niste naklonjeni veri. Kako kdo dela, po tem ga naše ljudstvo sodi. — Pri nas bo imel 18. julija novo sv. mašo g. Rajner Janez iz Rakičana, isti dan bo primiciral g. Kustec v Crensovcih, a 11. julija na Tišini g. Nemec Matija iz Kupšinec.

Mačkovec. Ne da bi nam kdo očital, da zopet napadamo, povedati namreč moramo, da se nam zdi netaktno in brezobzirno, če ima naša občina seje v nedeljo med službo božjo. To se je zgodilo že ponovno. Res je sicer, da je velika večina odbornikov luteranov, pa mislimo, da imajo tudi oni v nedeljo kako službo božjo. Naj se to več ne dogaja! Če že hočete imeti seje ob nedeljah, pa imate na razpolago ves popoldan.

Kaj pravi zakon? Pravilnik k šolskemu zakonu jasno pove, da imajo učitelji praznike kot ostalo uradništvo, pa četudi je na šoli nad 60% drugovercev. Ne vemo, ali tega nekateri naši učitelji ne razumejo ali pa iz mrznje do vere

poučujejo, ko pa sicer vsako priložnost poiščejo, da ni treba poučevati.

Sv. Sebeščan. Opeko za Prosvetni dom smo začeli delati. Imamo je že okrog 30.000 komadov. To je približno polovico. Še pri tem velike težave, kajti čisto vse se dela brezplačno. Imamo v fari tudi nekaj ljudi, ki nas ne razumejo in nam celo mečejo polena pod noge in pravijo, da so Prosvetni domovi nepotrebni, kajti teh ni bilo pred sto leti in je vseeno svet stal. Strašno nazadnjaštvo! Ravno radi tega, ker imamo težave, bomo svoje delo in dom bolj cenili in prepričani smo, da bodo pozneje vsi uvideli, kako nam je bil tak kotic potreben.

Sv. Sebeščan. Uro v stolpu nam bo napravil g. Jesenek Martin iz Šmarja pri Jelšah. Do 29. avgusta mora biti že v stolpu. Plačamo jo iz prostovoljnih prispevkov.

V tujino! V mesecu maju je odšlo več tisoč naših delavcev v Nemčijo, Francijo, v Bačko in na državno veleposestvo »Belje«. V tujini je plača dobra. Letos se je odprla za naše delavstvo tudi Nemčija, pa so bili ljudje razočarani; pričakovali so boljše plače. V Nemčiji plačajo našim delavcem mesečno od 25 do 40 mark, pa to je slabo, da lahko delavci svojcem pošljejo mesečno le po 10 mark. Najslabše so naši delavci plačani v Bački, malo bolje v Belju.

TABOR slovenskih fantov in mož v Celju

v dnevih

od 27. do 29. junija 1937

Selnica ob Dravi. V nedeljo 6. junija bo ob pol treh popoldne v posojilniški sobi v župnišču

imelo društvo »Čitalnica« svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu je poleg poročil odbornikov, volitev novega odbora in obravnavanje o nadaljnjem društvenem delu. — Vsem, ki jim je blagor ljudstva pri srcu, mora biti skrb za dobro prosvetno organizacijo. Zato vlijudno vabimo vse dosedanje člane, stare in mlade, in še vse druge, zlasti mladino, da se občnega zbora udeležite v čim večjem številu! Z novim poslovnim letom — z novimi načrti na delo! V nedeljo vsi v »Čitalnico«!

Gornja Radgona. V nedeljo 6. junija pride k nam dramatski odsek Slomškovega prosvetnega društva od Male Nedelje, da vprizori pri nas igro »Podrti križ« s sodobno vsebino. Nastopijo tudi malonedeljski pevci. Za tuje igralce in pevce vlada pri nas veliko zanimanje. Ker si Malonedeljčani šele začenjamo graditi svoj prosvetni dom, hočemo polnoštevilno posetiti njihovo prireditel v naši posojilniški dvorani.

»To bi bilo res čudno. Ali vam jaz nisem prijateljica?«

»Veronika, ti si premlada... Pa vendar! Tebi bi mogla zaupati. Morda ti bom kdaj kaj povedala... Danes še ne.«

Žena je utihnila in ni več spregovorila. Niti naslednji dan ni o tem ničesar črhnila. Vendar je vedno bolj premišljevala, tako da tudi Veroniki ni ušla ta njena zamišljenost.

Sosedi, ki so prihajali na bolnico gledat, so se čudili, kako je postala potrpežljiva in krotka. Gašpar se ni čudil, le vesel je bil, da je tako prav zašel. Sicer se je Cenca zmerom razjezila, ko je stresal pred njo svoje muhaste navade in jo je venomer kaj izpraševal; kar srbelo jo je, da bi ga spet dala, kakor je znala, toda zaradi Veronike se je premagovala in se držala prijazno. Gašpar je tedaj zamižal in se je tiho vase smejal. Mežnarju in Marjeti v Šmarju pa je poslal pošto, da je v Cencini hiši stanovitno lepo, vedno je sončno, in ne Veroniki ne Cenci ni treba dežnika.

Nekega večera je močno potrkalo. Veronika je mislila, da je prišel trški padar; zato je hitela odpirat.

Pa je stal pred njo — grofov jagar. Prvi hip sta se oba zdrznila. Potem je vprašal Anza rezko:

»Kako prideš ti sem? Kaj počneš tu?«

»Strežem bolni gospe,« je odvrnilo dekle hladno.

(Dalje sledi)

sam: V malem potočku se steka tudi voda rudnika. Vendar pa se v ta potoček, ki je sicer čist in bister, izgubi kaka postrv. Popoldne je voda v tem potočku navadno bolj plitka. To priliko je porabila mačka, ki se drugače vode močno boji, da je prišla na peščen prod in tamkaj oprezovala. Ko se je mačka počasi sprehajala po produ, prečec na ugoden plen, je nenadno zagledala postrv, ki je švignila v plitki vodi mimo peščenega proda. Mačka je naglo s tačko udarila v vodo in zgrabila s kremplji postrv. Izvlekla jo je na suho ter jo nesla domov, kjer jo je spustila v kuhinji na tla. Mačka je postrv usmrtila tako, da jo je ugriznila v zatilje.